



गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली.

महाराष्ट्र शासन अधिसूचना क्रमांक २००७/(३२२/०७)विशी-४ महाराष्ट्र अधिनियम १९९४ (१९९४ चा महा. ३५)
चा कलम ३ च्या पोटकलम(२) अन्वये दिनांक २७ सप्टेंबर २०११ रोजी स्थापित व महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (सत्र २०१७
चा महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम क्रमांक ६) द्वारा संचालित राज्य विद्यापीठ)

(विद्या विभाग)

एम. आय. डी. सी. रोड कॉम्प्लेक्स गडचिरोली - ४४२६०५ (विद्या) फोन नंबर ७१३२-२२३३२३

गोविग/विद्या/जाक/390/२०२४

दि २४/०७/२०२४

परीपत्रक

विषय:- उच्च शिक्षण घेणाऱ्या मुलींना मोफत शिक्षण योजनेच्या अंमलबजावणी बाबत.

संदर्भ:-१) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र.शिष्यवृ-२०२४/प्र.क्र.१०५/
दिनांक ८/७/२०२४

२) मा. शिक्षण संचालक (उ. शि.) यांचे पत्र क्र. उशिस/३८५२ दि. १९/७/२०२४

३) मा. शिक्षण संचालक (उ. शि.) यांचे पत्र क्र. उशिस/३८५३ दि. १९/७/२०२४

उपरोक्त संदर्भाकीत विषयान्वये गोंडवाना विद्यापीठाशी संलग्नित सर्व
महाविद्यालयांना कळविण्यात येते की, उच्च शिक्षण घेणाऱ्या मुलींना मोफत शिक्षण योजनेच्या
अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने शासनाच्या संलग्नित निर्णयानुसार सर्व महाविद्यालयांनी कार्यवाही
घ्यावी.

करीता सर्व संबंधितांनी नोंद घ्यावी.

सहपत्र:-१) शासन निर्णय दि. ०८/०७/२०२४

२) मा. शिक्षण संचालक (उ.शि.) यांचे पत्र दिनांक १९/०७/२०२४

(डॉ. अनिल हिरेखण)

कुलसचिव

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

प्रत माहितीस्तव सविनय सादर:-

- १) मा. कुलगुरू महोदयांचे स्वयं सहायक, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
- २) मा. प्र-कुलगुरू महोदय, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
- ३) मा. वित्त व लेखाधिकारी, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

व्यावसायिक अभ्यासक्रमास प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक (EWS), सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्ग (SEBC) तसेच, इतर मागास वर्ग (OBC) या प्रवर्गातील मुलींना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के ऐवजी १०० टक्के लाभ मंजूर करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,

शासन निर्णय क्र.शिष्यवृ-२०२४/प्र.क्र.१०५/तांशि-४

मंत्रालय विस्तार इमारत, मादाम कामा मार्ग,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०००३२.

दिनांक: ०८ जुलै, २०२४.

- संदर्भ: १) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक टीईएम-२०१५/प्र.क्र.२१९/तांशि-४, दि.३१.०३.२०१६.
- २) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र. इबीसी २०१६/प्र.क्र.२२१/शिक्षण-१, दि.३१.०३.२०१६
- ३) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.३३२/तांशि-४, दि.०७.१०.२०१७.
- ४) महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.अनाथ-२०२२/प्र.क्र.१२२/का-०३, दि.०६.०४.२०२३

प्रस्तावना : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग व कृषि व पशु संवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग या विभागांच्या अधिपत्याखालील शैक्षणिक संस्थांद्वारे राबविल्या जाणाऱ्या व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेश घेणाऱ्या इतर मागास प्रवर्ग (OBC), आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक (EWS) आणि सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग (SEBC) या प्रवर्गातील वार्षिक कौटुंबिक उत्पन्न रु.८.०० लाखापेक्षा कमी असलेल्या पात्र विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के लाभ देण्यात येतो.

व्यावसायिक शिक्षणामध्ये मुलींचे प्रमाण ३६ टक्के इतके मर्यादित आहे. नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार (NEP) व्यावसायिक शिक्षणातील मुलींचे प्रमाण वाढविण्याच्या दृष्टीने व मुलींना समप्रमाणात शिक्षणाच्या व्यापक संधी प्राप्त व्हाव्या, तसेच महिला सक्षमीकरणांतर्गत आर्थिक पाठबळाअभावी व्यावसायिक अभ्यासक्रमांचे शिक्षण घेण्यापासून मुली वंचित राहू नयेत, ही बाब विचारात घेऊन राज्य मंत्रिमंडळाच्या दि.०५.०७.२०२४ रोजी झालेल्या बैठकीतील विचाराविनिमयाअंती पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय -: राज्यातील शासकीय महाविद्यालये, शासन अनुदानित अशासकीय महाविद्यालये, अंशतः अनुदानित (टप्पा अनुदान) व कायम विनाअनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने / सार्वजनिक विद्यापीठे, शासकीय अभिमत विद्यापीठे (खाजगी अभिमत विद्यापीठे / स्वयं अर्थसहाय्यित विद्यापीठे वगळून) व सार्वजनिक विद्यापीठांतर्गत येणाऱ्या उपकेंद्रामधील मान्यताप्राप्त व्यावसायिक अभ्यासक्रमांस, शासनाच्या सक्षम प्राधिकरणामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (Centralized

Admission Process-CAP) (व्यवस्थापन कोट्यातील व संस्थास्तरावरील प्रवेश वगळून) प्रवेशित विद्यार्थ्यांपैकी, ज्या मुलींच्या कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न रु.८.०० लाख किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील, इतर मागास प्रवर्गातील, सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील नवीन प्रवेशित तसेच पूर्वीपासून प्रवेशित असलेल्या (अर्जाचे नुतनीकरण केलेल्या) मुलींना, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास आणि मत्स्यव्यवसाय विभाग व इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग या विभागांकडून सध्या देण्यात येणाऱ्या शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के लाभा ऐवजी १०० टक्के लाभ देण्यास शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून शासन मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच, यासाठी येणाऱ्या रु.९०६.०५ कोटी एवढ्या अतिरिक्त आर्थिक भारास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. वरीलप्रमाणे शैक्षणिक शुल्क व परीक्षा शुल्क यामध्ये १०० टक्के सवलत देण्याच्या योजनेचा लाभ, कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न रु.८.०० लाख किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी नवीन प्रवेशित तसेच पूर्वीपासून प्रवेशित असलेल्या (अर्जाचे नुतनीकरण केलेल्या), महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय दि.०६.०४.२०२३ मध्ये नमूद केलेल्या “संस्थात्मक” व “संस्थाबाह्य” या वर्गवारीमध्ये समाविष्ट होणाऱ्या अनाथ मुले व मुली यांनासुध्दा अनुज्ञेय करण्यात येत आहे.

३. सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांकडून आर्थिक तरतूदी सुधारीत करून, सदर योजनेचा निधी हा संबंधित प्रशासकीय विभागांच्या लेखाशिर्षातर्गत अर्थसंकल्पित करण्यात यावा. तसेच, शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क लाभाच्या अंमलबजावणीकरिता सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांनी आवश्यकतेनुसार स्वतंत्र आदेश निर्गमित करावे.

४. मराठा आरक्षण व सुविधा मंत्रिमंडळ उपसमितीच्या निर्णयानुसार ईडब्ल्यूएस प्रवर्गास इतर मागास प्रवर्गाप्रमाणे उत्पन्न मर्यादेचे निकष एकसमान करण्याबाबत सामान्य प्रशासन विभागाने प्रस्तावित केल्यानुसार उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या दि.०७.१०.२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयामध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे:-

अ) ईडब्ल्यूएस आरक्षणातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी, राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत लाभ अनुज्ञेय करतांना, ईडब्ल्यूएस प्रमाणपत्रा ऐवजी आई व वडील (दोन्ही पालकांचे) एकत्रित उत्पन्नावर आधारित सक्षम प्राधिकारी यांनी दिलेले उत्पन्न प्रमाणपत्र अनुज्ञेय करण्यात येत आहे. तथापि, जे विद्यार्थी नोकरीत असतील, त्यांच्या आई-वडील यांच्या उत्पन्नासोबत विद्यार्थ्यांचे उत्पन्न, उत्पन्न प्रमाणपत्रासाठी विचारात घेण्यात यावे.

आ) ईडब्ल्यूएस आरक्षणातून शैक्षणिक प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांस, राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ प्रथम वर्षाकरिता मिळाल्यानंतर ही सवलत त्यांचा अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यंत अनुज्ञेय राहिल. अशा विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या वर्षापासून दरवर्षी उत्पन्न प्रमाणपत्र सादर करण्याची आवश्यकता राहणार नाही.

५. उत्पन्न प्रमाणपत्राबाबतच्या उपरोक्त तरतूदी, “संस्थात्मक” व “संस्थाबाह्य” या वर्गवारीमध्ये समाविष्ट होणाऱ्या अनाथ मुले व मुली यांनासुध्दा अनुज्ञेय करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

६. संबंधित प्रशासकीय विभागांनी वरीलप्रमाणे त्यांच्या शासन निर्णयांमध्ये सुधारणा करावी. याव्यतिरिक्त योजनेच्या अन्य अटी-शर्ती व कार्यपध्दती कायम राहतील.
७. सदर शासन निर्णय हा दि.०५.०७.२०२४ रोजीच्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२४०७०९१४२९३७४००८ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

SATISH JAGDERAO
TIDKE

Digitally signed by SATISH JAGDERAO TIDKE
DN: cn=SATISH JAGDERAO TIDKE, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=TECHER AND TECHNICAL
EDUCATION DEPARTMENT,
c=IN, email=SATISHJAGDERAO@GOV.IN,
serial=20240705144954, version=3,
reason=COSIGNATURE OF SATISH JAGDERAO TIDKE
Date: 2024.07.05 14:49:54 +05'30'

(सतीश तिडके)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.उप मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, विधानमंडळ, मुंबई
५. मा.सभापती/उप सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
६. मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे विशेष कार्य अधिकारी
७. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
८. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
९. सर्व सन्माननीय विधानपरिषद व विधानसभा सदस्य
१०. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
११. सर्व प्रशासनिक विभागाचे अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१२. कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे
१३. संचालक, माहिती तंत्रज्ञान, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
१४. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१५. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
१६. संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे
१७. आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे
१८. आयुक्त, राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा तथा सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, ८ वा मजला, न्यु एक्सलसिअर इमारत, ए.के.नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९
१९. सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ८ वा मजला, न्यु एक्सलसिअर इमारत, ए.के.नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९
२०. सचिव, शुल्क नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ३०५, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९, खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१



महाराष्ट्र शासन
शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण)

महाराष्ट्र राज्य मध्यवर्ती इमारत पुणे ४११ ००१

गौडवना विद्यापीठ गडचिरोली
विद्या विभाग
आवक क्र. 315 दि. 24/7/24
जावक क्र. दि.

web: www.dhepune.gov.in

Mail: schol.dhepune@gov.in

फोन नं. 020/26126939/2970798

दि. 19.07.2024

क्र. उशिसं/शिष्य-2024-25/मुमोशि/ 342

अत्यंत महत्वाचे

9 JUL 2024

परिपत्रक

विषय :- उच्च शिक्षण घेणाऱ्या मुलींना मोफत शिक्षण योजनेच्या अंमलबजावणीबाबत

संदर्भ :- उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र. शिष्यवृ.-२०२४/प्र.क्र.१०५/तांशि-४,
दि. ०८.०७.२०२४.

उपरोक्त विषयाबाबत कळविण्यात येते की, शासन निर्णय दि. ७.१०.२०१७ नुसार राज्यातील शासकीय महाविद्यालये, शासन अनुदानित अशासकीय महाविद्यालये, अंशतः अनुदानित (टप्पा अनुदान) व कायम विना अनुदानित महाविद्यालये / तंत्र निकेतने / सार्वजनिक विद्यापीठे, शासकीय अभिमत विद्यापीठे (खाजगी अभिमत विद्यापीठे/ स्वयंअर्थसहाय्यीत विद्यापीठे वगळून) व सार्वजनिक विद्यापीठांतर्गत येणाऱ्या उपकेंद्रामधील मान्यताप्राप्त बिगरव्यावसायिक अभ्यासक्रमांना प्रवेशित कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न रक्कम रु. ८.०० लक्ष किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील मुला-मुलींना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या १०० टक्के लाभ देण्यात येतो.

तसेच संदर्भाधिन शासन निर्णयान्वये, व्यावसायिक अभ्यासक्रमास शासनाच्या सक्षम प्राधिकरणामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (Centralized Admission Process - CAP) (व्यवस्थापन कोट्यातील व संस्थास्तरावरील प्रवेश वगळून) प्रवेशित विद्यार्थ्यांपैकी ज्या मुलींच्या कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न रक्कम रु. ८.०० लक्ष किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील, इतर मागास प्रवर्गातील, सामाजिक व शैक्षणिक दृष्ट्या मागास प्रवर्गातील नविन प्रवेशित तसेच पूर्वीपासून प्रवेश असलेल्या (अर्जाचे नुतनीकरण केलेल्या) मुलींना उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग व इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग या विभागाकडून वर्ष २०२४-२५ पासून शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या १०० टक्के लाभ देण्यात येणार आहे.

त्याअनुषंगाने उच्च शिक्षण घेणाऱ्या मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेची अंमलबजावणी करणेकरिता विभागीय सहसंचालक (उच्च शिक्षण) यांना पुढीलप्रमाणे निर्देश देण्यात येत आहेत.

१. योजनेची संबंधित विभागामध्ये प्रभावी अंमलबजावणी करणे करीता आपल्या कार्यक्षेत्र येणाऱ्या जिल्ह्यामधील मा. जिल्हाधिकारी यांचेशी समन्वय साधून जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली सदरहू जिल्ह्यामधील शासकीय, अनुदानित, विना अनुदानित व कायम विना अनुदानित व्यावसायिक व बिगरव्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या महाविद्यालया मधील प्राचार्यांची कार्यशाळा आयोजित करावी. सदरची कार्यवाही पुढील दहा दिवसांमध्ये पूर्ण करावी.
२. तसेच विभागामधील अकृषी विद्यापीठामधील मा. कुलगुरु, कुलसचिव यांच्यासोबत महाविद्यालयातील प्राचार्य यांचेकरीता कार्यशाळा आयोजित करण्यात याव्यात.
३. मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेची व कार्यशाळांबाबतची माहिती स्थानिक वर्तमानपत्रामध्ये तात्काळ प्रसिध्द करावी.

D-R. (Acad)
Pl. Submit

20/7/2024

श्री. अरुण
20/7/24

४. विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण या कार्यालयामध्ये कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी दर्जाच्या अधिकाऱ्याची विभागस्तर स्कॉलरशिप नोडल ऑफिसर (Scholarship Nodal Officer) यांची नेमणूक करावी तसेच अधिनस्त असलेल्या प्रत्येक जिल्हाकरीता एक याप्रमाणे शिष्यवृत्ती कामकाजाकरीता जिल्हा नोडल ऑफिसर (District Nodal Officer) यांची नेमणूक करावी. तसेच संबंधित नोडल अधिकारी यांचा संपर्क क्रमांक प्रसिध्द करावा.
५. विभागाच्या कार्यक्षेत्रामधील सर्व शासकीय, अशासकीय अनुदानित, कायम विनाअनुदानित महाविद्यालये / संस्था यांचे प्राचार्य / संचालक यांना पुढीलप्रमाणे निर्देश देण्यात यावे.
- अ) महाविद्यालय / संस्था स्तरावर शिष्यवृत्ती जाणकार असलेल्या अध्यापकाची स्कॉलरशिप नोडल ऑफिसर यांची नेमणूक करण्यात यावी.
- ब) महाविद्यालयामध्ये स्वतंत्र शिष्यवृत्ती कक्ष निर्माण करून त्यामार्फत विद्यार्थ्यांना मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेची माहिती तसेच त्याकरीता आवश्यक कागदपत्रांची पूर्वतयारी करणेबाबत माहिती देण्यात यावी.
- क) मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेची सवितस्तर माहिती असलेला फलक महाविद्यालयाच्या दर्शनी भागात विद्यार्थ्यांच्या दृष्टीक्षेपात ठळकपणे येईल अशा स्वरूपात लावण्यात यावा.
- ड) मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेची माहिती महाविद्यालयाच्या संकेतस्थळावर ठळकपणे प्रसिध्द करावी.

वर नमुद केल्यानुसार मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेच्या अंमलबजावणीबाबत अधिनस्त असलेल्या सर्व महाविद्यालयांचा वेळोवेळी आढावा बैठका आयोजित करून त्यांना सदरहू योजनेच्या अंमलबजावणीबाबत येणाऱ्या अडचणी, शंका यांचे निराकरण करण्यात यावे. याबाबत संबंधित विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांनी व्यक्तीशः लक्ष देऊन कोणतीही पात्र विद्यार्थ्यांनी या योजनेपासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी.



(डॉ. शैलेंद्र देवढाणकर)
प्र. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य, पुणे १६

प्रति,

सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण विभाग.

प्रत :- कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे यांना तात्काळ कार्यवाहीसाठी.

प्रत :- मा. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना माहितीस्तव सादर.



महाराष्ट्र शासन
शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य मध्यवर्ती इमारत पुणे ४११ ००१

web: www.dhepune.gov.in

Mail: schol.dhepune@gov.in

फोन नं. 020/26126939/2970798

क्र. उशिसं/शिष्य-2024-25/मुमोशि/ 3 4 3

दि. 19.07.2024

परिपत्रक

19 JUL 2024

विषय :- उच्च शिक्षण घेणाऱ्या मुलींना मोफत शिक्षण योजनेच्या अंमलबजावणी बाबत

संदर्भ :- उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र. शिष्यवृ.-२०२४/प्र.क्र.१०५/तांशि-४,
दि. ०८.०७.२०२४.

उपरोक्त विषयाबाबत कळविण्यात येते की, शासन निर्णय दि. ७.१०.२०१७ नुसार राज्यातील शासकीय महाविद्यालये, शासन अनुदानित अशासकीय महाविद्यालये, अंशतः अनुदानित (टप्पा अनुदान) व कायम विना अनुदानित महाविद्यालये / तंत्र निकेतने / सार्वजनिक विद्यापीठे, शासकीय अभिमत विद्यापीठे (खाजगी अभिमत विद्यापीठे/ स्वयंअर्थसहाय्यीत विद्यापीठे वगळून) व सार्वजनिक विद्यापीठांतर्गत येणाऱ्या उपकेंद्रामधील मान्यताप्राप्त बिगरव्यावसायिक अभ्यासक्रमांना प्रवेशित कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न रक्कम रु. ८.०० लक्ष किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील मुला-मुलींना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या १०० टक्के लाभ देण्यात येतो.

तसेच संदर्भाधिन शासन निर्णयान्वये, व्यावसायिक अभ्यासक्रमास शासनाच्या सक्षम प्राधिकरणामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (Centralized Admission Process - CAP) (व्यवस्थापन कोट्यातील व संस्थास्तरावरील प्रवेश वगळून) प्रवेशित विद्यार्थ्यांपैकी ज्या मुलींच्या कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न रक्कम रु. ८.०० लक्ष किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील, इतर मागास प्रवर्गातील, सामाजिक व शैक्षणिक दृष्ट्या मागास प्रवर्गातील नविन प्रवेशित तसेच पूर्वीपासून प्रवेश असलेल्या (अर्जाचे नुतनीकरण केलेल्या) मुलींना उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग व इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग या विभागाकडून वर्ष २०२४-२५ पासून शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या १०० टक्के लाभ देण्यात येणार आहे.

त्याअनुषंगाने उच्च शिक्षण घेणाऱ्या मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेची अंमलबजावणी करणेकरीता महाविद्यालयांना पुढीलप्रमाणे निर्देश देण्यात येत आहेत.

१. मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेची माहिती महाविद्यालयाच्या संकेतस्थळावर ठळकपणे प्रसिध्द करावी.
२. महाविद्यालयातील प्रवेश प्रक्रियेच्या प्रमुखाने प्रवेशावेळी सर्व पात्र मुलींना सदरहू योजनेची सविस्तर माहिती तसेच शिष्यवृत्तीची पूर्वतयारी करणेकरीता आवश्यक कागदपत्रांची माहिती द्यावी.
३. सदरहू योजनेची प्रभावी अंमलबजावणी करणेकरीता महाविद्यालयामधील जाणकार अध्यापकांची स्कॉलरशिप नोडल ऑफिसर (Scholarship Nodal Officer) म्हणून नेमणूक करण्यात यावी.
४. महाविद्यालयाच्या स्तरावर विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती योजनांबाबत माहिती होणेकरीता तसेच विद्यार्थ्यांना येणाऱ्या अडचणींचे निराकरण करणेकरीता स्कॉलरशिप नोडल ऑफिसर (Scholarship Nodal Officer) यांच्या अधिपत्याखाली स्वतंत्र शिष्यवृत्ती कक्ष निर्माण करण्यात यावा.
५. मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेबाबतची सविस्तर माहितीचा फलक महाविद्यालयाच्या दर्शनी भागात लावावा. सदरहू फलक हा महाविद्यालयाच्या प्रवेशद्वाराजवळ तसेच विद्यार्थ्यांच्या दृष्टीक्षेपात ठळकपणे येईल अशा स्वरूपात लावण्यात यावा.

४. विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण या कार्यालयामध्ये कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी दर्जाच्या अधिकाऱ्याची विभागस्तर स्कॉलरशिप नोडल ऑफिसर (Scholarship Nodal Officer) यांची नेमणूक करावी तसेच अधिनस्त असलेल्या प्रत्येक जिल्हाकरीता एक याप्रमाणे शिष्यवृत्ती कामकाजाकरीता जिल्हा नोडल ऑफिसर (District Nodal Officer) यांची नेमणूक करावी. तसेच संबंधित नोडल अधिकारी यांचा संपर्क क्रमांक प्रसिध्द करावा.
५. विभागाच्या कार्यक्षेमधील सर्व शासकीय, अशासकीय अनुदानित, कायम विनाअनुदानित महाविद्यालये / संस्था यांचे प्राचार्य / संचालक यांना पुढीलप्रमाणे निर्देश देण्यात यावे.
- अ) महाविद्यालय / संस्था स्तरावर शिष्यवृत्ती जाणकार असलेल्या अध्यापकाची स्कॉलरशिप नोडल ऑफिसर यांची नेमणूक करण्यात यावी.
- ब) महाविद्यालयामध्ये स्वतंत्र शिष्यवृत्ती कक्ष निर्माण करून त्यामार्फत विद्यार्थ्यांना मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेची माहिती तसेच त्याकरीता आवश्यक कागदपत्रांची पूर्वतयारी करणेबाबत माहिती देण्यात यावी.
- क) मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेची सवितस्तर माहिती असलेला फलक महाविद्यालयाच्या दर्शनी भागात विद्यार्थ्यांच्या दृष्टीक्षेपात ठळकपणे येईल अशा स्वरूपात लावण्यात यावा.
- ड) मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेची माहिती महाविद्यालयाच्या संकेतस्थळावर ठळकपणे प्रसिध्द करावी.

वर नमुद केल्यानुसार मुलींना मोफत शिक्षण या योजनेच्या अंमलबजावणीबाबत अधिनस्त असलेल्या सर्व महाविद्यालयांचा वेळोवेळी आढावा बैठका आयोजित करून त्यांना सदरहू योजनेच्या अंमलबजावणीबाबत येणाऱ्या अडचणी, शंका यांचे निराकरण करण्यात यावे. याबाबत संबंधित विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांनी व्यक्तीशः लक्ष देऊन कोणतीही पात्र विद्यार्थ्यांनी या योजनेपासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी.



(डॉ. शैलेन्द्र देवढाणकर)

प्र. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण)

महाराष्ट्र राज्य, पुणे १६

प्रति,

सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण विभाग.

प्रत :- कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे यांना तात्काळ कार्यवाहीसाठी.

प्रत :- मा. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना माहितीस्तव सादर.